

Motion till riksdagen 2018/19:1770

av **Hanna Westerén (S)**

Kostnadsutjämning för lika villkor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det kommunala utjämningsystemet bör ses över i enlighet med förslagen i kostnadsutjämningsutredningen i syfte att fortsättningsvis främja likvärdig välfärd i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska utjämningsystemet för att kunna garantera en likvärdig service på kommun- och landstingsnivå har fyllt mer än femtio år. 1966 kom det första utjämningsystemet på plats. 1996 infördes det utjämningsystem som kommit att utvecklas till det system vi ser i dag.

Alla kommuner ska ha ekonomiska förutsättningar att förse medborgarna med en likvärdig service. För att åstadkomma detta krävs en ambitiös utjämning av skillnaderna i befolkningens skattekraft. Oavsett om man bor på landsbygden eller i en storstad behöver en kommunal service kunna ges oberoende av skattekraft och kostnader som inte går att påverka.

Framöver kommer kostnadsutjämningen att bli allt viktigare för likvärdig service i kommuner, landsting och regioner. En fråga som måste tas i beaktande är effekterna av urbanisering och demografiska förändringar. SKL har utifrån nuvarande system gjort en prognos över 2030 års kostnadsutjämning utan att ta hänsyn till höjda ambitioner i service eller ökad kompensation för gleshet. Med den nya modellen beräknar de att omfördelningen skulle öka från 7 till 12 miljarder kronor, samtidigt som antalet kommuner som betalar en avgift till utjämningsystemet sjunker från 117 till 46. Anledningen är att demografin förväntas utvecklas på vitt skilda sätt. Tillväxtorter får relativt sett större andel i arbetsför ålder och förväntas därför behöva betala mer till övriga kommunkollektivet.

Det är viktigt att utjämningsystemet regelbundet följs upp och ses över – annars riskerar legitimiteten att försämrats. Just nu ansvarar ingen myndighet för uppdraget. Staten måste se till att det finns ett fortsatt tydligt ansvar för uppgiften.

Vi ser i dag en utveckling av kostnader för kommunal service och hälso- och sjukvård som ger hela landet utmaningar. En uppdatering av utjämningsystemet kommer att bli en ödesfråga för flera kommuner och landsting.

I den utredning om kostnadsutjämningsystemet som presenterades den 1 oktober 2018 förordas en tydligare glesbygdsprofil och så länge staten lägger exakt samma krav på alla landets kommuner så måste man också ha en skarpare omfördelning. Att Sveriges glesbygd erhåller stöd från övriga landet är därför helt nödvändigt.

I Sverige ska kommunal service och sjukvård vara toppmodern, rättvis och högkvalitativ. Var du bor ska inte spela någon roll för chansen att leva ett gott liv.

Hanna Westerén (S)